

2025-09-16

Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm
Land

José Pérez Johansson
+46 709 37 87 77
jose.perez.johansson@tco.se

Kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040 (COM (2025) 524)

KN2025/01524

Tjänstemännens centralorganisation, TCO, har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040 (COM (2025) 524) och inkommer härmed med följande yttrande.

Bakgrund och sammanfattning

TCO har ett omfattande klimatpolitiskt program, som 2024 antogs av dess styrelse. Vidare har TCO genom analys- och undersökningsföretaget Novus tillfrågat Sveriges tjänstemän om deras inställning till klimatförändringarna, där 7 av 10 anger att de är oroliga över klimatförändringarna. Lika många anser att Sverige bör gå före när det gäller klimatomställningen. Det är bland annat mot denna bakgrund TCO utformat sitt remissvar på kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag.

TCO har i sitt remissvar analyserat valda delar i ändringsförslaget. I korthet ställer sig TCO positivt till förslaget om ett delmål för 2040 om en utsläppsminskning på 90 % jämfört med 1990. Vidare *avstyrker* TCO förslaget att delmålet ska kunna nås genom internationella krediter medan förslaget om att utforma permanenta upptag inom ramen för ETS *tillstyrks*. Avslutningsvis understryker TCO behovet av en rättvis omställning och anser att Sverige i ändringsförslaget verkar för en lydelse som understryker behovet av att arbetsmarknadens parter involveras i arbetet med den rättvisa omställningen.

Remissvaret följer ändringsförslagets disposition.

Delmål 2040

TCO ställer sig som utgångspunkt positivt till kommissionens förslag avseende artikel 1 och artikel 4.3 om ett bindande delmål för EU:s klimatpolitik till 2040, där unionens nettoutsläpp av växthusgaser ska ha minskat med 90 % jämfört med 1990.

TCO konstaterar dock att det är viktigt att delmålet är framåtsträvande och i linje med Parisavtalet och EU:s mål om klimatneutralitet 2050. Således noterar TCO att kommissionens förslag kunde ha varit än mer ambitiöst, då organ som till exempel EU:s klimatvetenskapliga råd förordar ett mål på 90–95 %. TCO anser därför att Sverige i EU:s rådsförhandlingar verka för en utsläppsminskning om 95 % till 2040 jämfört med 1990. Det är avgörande för TCO:s medlemsgrupper, liksom för Sveriges och EU:s konkurrenskraft, sysselsättning och framtida välfärd, att EU:s medlemsstater klarar klimatomställningen.

Internationella krediter

Mot bakgrund av ovanstående ifrågasätter TCO konstruktionen i kommissionens förslag avseende artikel 4.4 a som innehåller möjligheten att, upp till 3 % av delmålet, och genom internationella krediter (internationella reduktionsenheter), överföra utsläpp till tredje land i syfte att tillgodogöra sig dessa utsläpp inom EU (vilket innebär att det egentliga förslaget är 87 % och således inte fullt så ambitiöst som 90 %).

TCO vill här hänvisa till EU:s klimatvetenskapliga råds bedömning, som är att användandet av krediter kan underminera europeiskt värdeskapande genom att nödvändiga investeringar dirigeras om och uteblir. Det inkluderar investeringar i utbildning, infrastruktur och innovation. Vidare kan krediter leda till koldioxidläckage samt att miljöintegritet och koldioxidmarknader undermineras. TCO *avstyrker* därför från användande av internationella krediter. TCO anser att Sverige i EU:s rådsförhandlingar ska verka för att förslaget inte ska innehålla några internationella krediter.

Permanent upptag

I det andra ändringsförslaget artikel 4.4 punkt b, föreslås en skrivning som understryker ”betydelsen av inhemska permanenta upptag inom ramen för systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen”. TCO välkomnar att EU nu inleder en process där man tar ett helhetsgrepp om industriell koldioxidavskiljning. Det är dock viktigt att man inte helt förlitar sig på att avancerad teknik för koldioxidavskiljning ska lösa problemen med fossila klimatutsläpp. TCO vill därför understryka att det behövs omfattande åtgärder och investeringar för att minska klimatutsläppen, samtidigt som satsningar görs på att binda koldioxid.

TCO anser att åtgärder som på ett hållbart sätt förstärker kolsänkan och ökar de negativa utsläppen bör prioriteras och *tillstyrker* därför ändringsförslaget.

Rättvis omställning

TCO:s medlemsgrupper arbetar i många av de sektorer som står i centrum för klimatomställningen – offentlig förvaltning, teknik, transport, energi, finans och kommunikation. Omställningen innebär förändrade arbetsprocesser, nya teknologier och organisatoriska förändringar som påverkar arbetsmiljön. Det gäller både den fysiska och den psykosociala arbetsmiljön, där exempelvis ökad digitalisering, omställningstryck och kompetenskrav kan skapa stress och osäkerhet.

TCO noterar att ändringsförslaget avseende artikel 4.4 h innehåller följande formulering

”behovet [av] att säkerställa en rättvis och socialt jämlik omställning för alla.”

TCO anser att detta är en viktig aspekt som bör beaktas i omställningen mot en klimatneutral ekonomi och *tillstyrker* därför förslaget. Vidare anser TCO att EU och dess medlemsstater för att främja en rättvis omställning ska involvera arbetsmarknadens parter i det fortsatta arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser; nationellt, regionalt, lokalt och sektoriellt. Det är viktigt att människor känner delaktighet och får rätt stöd och förutsättningar att delta i omställningen.

Möjlighet till sysselsättning, bra arbetsvillkor, social trygghet, goda utbildningsmöjligheter och ett starkt arbetstagarinflytande är en nyckel för att få med arbetstagarna på den digitala och gröna omställningen. En central utgångspunkt för den rättvisa omställningen är ILO:s riktlinjer för en rättvis omställning, vilket EU under svenskt ordförandeskap 2023 bidrog till att främja (jmf. ILC.111/Resolution V, ILO). Andra viktiga utgångspunkter är den europeiska pelaren för sociala rättigheter och EU:s olika arbetsmiljödirektiv.

TCO anser därför att Sverige i EU:s rådsförhandlingar, och i enlighet med ILO:s riktlinjer för rättvis omställning, verkar för att den nämnda skrivningen i kommissionens ändringsförslag kompletteras med en text som understryker behovet av social dialog och att arbetsmarknadens parter involveras i arbetet med den rättvisa omställningen i enlighet med nationell lagstiftning.

Sverige har historiskt goda erfarenheter av omställning och är en trovärdig medlemsstat i detta sammanhang, vilket bland annat beror på det konstruktiva samarbetet mellan arbetsmarknadens parter. Det bör Sverige använda sig av i det kommande arbetet inom EU.

Therese Svanström
Ordförande

José Pérez Johansson
Internationell sekreterare